

		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ					
		Медицински факултет					
		Студијски програм: медицина					
		Интегрисане академске студије		IV година студија			
Пун назив предмета		ИНТЕРНА МЕДИЦИНА					
Катедра		Катедра за интерну медицину, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета		Статус предмета		Семестар		ECTS	
ME-04-1-034-7; ME-04-1-034-8		обавезан		VII ,VIII		28	
Наставник/ -ци		Проф. др Маријана Ковачевић, ванредни професор, проф.др Илија Андријевић, редовни професор; проф. др Пеђа Ковачевић, ванредни професор; проф. др Сандра Хотић, редовни професор; проф. др Александра Марковић, ванредни професор; проф. др Наташа Здравковић, ванредовни професор; проф. др Драган Ковачевић, редовни професор; проф.,др Властимир Влатковић, редовни професор; доц. др Мирајна Златковић Швенда; доц. др Верица Продановић; доц. др Јелена Владичић-Машић.					
		мр сц. Слађана Поповић, виши асистент; мр сц. Николина Дукић, виши асистент; мр сц. Снежана Малиш, виши асистент; Оливера Чанчар,виши асистент; Срђан Поповић, асистент; Нина Вељовић Павловић, асистент; Мирјана Рађен, клин. сарадник; на Владичић, клин.сарадник, Марија Петровић Пајкановић клин.сарадник; Милица Кунарац, клинички сарадник					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)			Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)			Коефицијент студентског оптерећења S ₀ ¹	
П	В	СП	П	В	СП	S ₀	
3	8	2	3*15*0.79	8*15*0.79	2*15*0.79	0.79	
7	8	3.33	7*15*0.79	815*0.79	3.33*15*0.79	0.79	
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15 + 8*15 + 2*15 = 195 7*15 + 8*15 + 3,33*15 = 275			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15*0.79 + 8*15*0.79 + 2*15*0.79 = 154 7*15*0.79 + 8*15*0.79 + 3,33*15*0.79 = 217,2				
Укупно оптерећењепредмета (наставно + студентско): 470 + 370 = 840 сати							
Исходи учења		1. Студент треба да овлада основним комуникационим вјештинама са пацијентима, родбином пацијената и колегама, начелима тимског рада, основама етичности. 2.Студент треба да овлада специфичностима узимања анамнезе и физикалног прегледа 3. Током похађања наставе студенти стичу сва неопходна знања из области етиологије, патогенезе, клиничке слике и терапије болести и стања адултне популације из свих области Интерне медицине 3. Посебна пажња посвећена је значају превентивно-медицинских поступака. 4. Током похађања практичног дјела студент овладава клиничким прегледом пацијената, дијагностичким и диференцијално дијагностичким процедурама, интерпретацијом екг-а, ртг снимка, упознаје се са интерпретацијом ехо налаза, ендоскопских процедура, абдоминалном, плеуралном и перикардном пункцијом, основним принципима хемодијализе и перитонелане дијализе, припремом пацијената за трансплатацију, самосталним давањем терапије.					
Условљеност		Услов за полагање предмета положен испит из Патологије, Патолошке физиологије и Специјалне фармакологије и токсикологије.					
Наставне методе		Предавања, практичне вјежбе, ПБЛ сесије, рад на фантомима, прикази случајева, семинари, коришћење софтвера за симулације, консултације					
Садржај предмета по седмицама		Предавања Болести органа за дисање 1. Испитивање дисајне функције. (2 часа). Бронхијална астма. (2 часа) Хронична опструктивна болест плућа. (2 часа) 2. Пнеумоније. (2 часа) .Апсцес плућа, брохијектазије. (1 часа). Плућна тромбоемболија (1 час) . Плеурални изливи. (1 час) 3.Акутна и хронична респираторна инсуфицијенција (2 часа) Тумори плућа, плеуре и медијастинума. (4 часа)					

¹Коефицијент студентског оптерећења S₀се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h)/ укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h = ____ . Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

4. Грануломатозе и фиброзе плућа. (2 часа).Туберкулоза плућа (4 часа).

Болести срца и крвних судова

6. Срчана инсуфицијенција (2 часа).Артеријска хипертензија. (2 часа).

7.Реуматскогрозница..Стечене срчане валвуларне мане. (4 часа). Урођене мане срца и великих крвних судова. (2 часа)

8.Коронарна болест срца. Ангина пекторис. Акутни инфаркт миокарда. (4 часа)

9.Обољења перикарда (2). Инфективни ендокардитис. Миокардитиси (3 часа).

10. Миокардиопатије. (2 часа)Поремећаји срчаног ритма. (3 часа)

11. Акутно плућно срце. Хронично плућно срце.Плућна хипертензија. (2 часа).Обољења аорте и периферних артерија.(2)

Болести дигестивног система

12.Болести једњака, желуца и дуоденума. (4 часа).

13.Болести танког цријева (4 часа)

14. Болести дебелог цријева (4 часа). Болести панкреаса (3 часа)

15. Болести јетре (4 часа). Болести билијарног стабла.(2 часа)

Болести неправилне исхране и поремећаји метаболизма

16.Гојазност и потхрањеност. (1 час)

Гликогенозе. Галактоземија.. (1 час)

Липиди и липопротеини, хиперлипидотеиније. Подјела, клиничка слика, лаб. дијагностика, лијечење. (2 часа)

Алергијске и имунолошке болести

17.Класификација и опште карактеристике имунолошких болести у интерној медицини.

Основни принципи превенције и лечења имунолошких болести. (2 часа)

18.Алергијске болести изазване инхалационим алергенима (алергијска бронхијална астма, алергијска бронхо-пулмонална аспергилоза, алергијски бронхиоалвеолитис). (2 часа)

Алергијске болести изазване нутритивним алергенима (примарне и секундарне).(1 час)

Болести локомоторног система и системске болести везивног ткива

19. Класификација реуматских болести. (1 час) Реуматоидни артритис. Ванзглобне манифестације реуматоидног артритиса. (2 час). Анкилозирајући спондилитис. Ентеропатијске артропатије. Реитеров синдром. Псоријазне артропатије (2 часа).

20.Серонегативне артропатије. (1 час) Артрозе периферних зглобова. Дегенеративна обољења кичменог стуба. Лумбални и цервикални болни синдром. (2 часа) Метаболички реуматизам (гихт). (1 час)

21.Инфективни артритис (1 час). Ванзглобни реуматизам (1 час).Системски еритемски лупус (1 час).Прогресивна системска склероза. Полимиозитиси. Полиартритиси. (3 часа)

Болести крви и крвотворних органа

22.Анемије (хипосидеремичке, мегалобластне, апластичне, анемије у току хроничних обољења). (2 часа) . Наследне и стечене хемолитичке анемије. (2 часа).

23. Хроничне мијелопролиферативне болести (хронична гранулоцитна леукемија, ПРВ, есенцијална тромбоцитоза, остеомијелофиброза). (2 часа) Акутне леукемије (мијелобластне и лимфобластне), (2 часа)

24.Лимфоми (2 часа), Мијелодисплазни синдром. (2 часа). Мултипли мијелом, хронична лимфоцитна леукемија. (2 часа)

Хеморагички синдроми (тромбоцитопенија, коагулопатије, васкулопатије). (2 часа)

Болести жлијезда са унутрашњим лучењем

25. Болести хипофизе. (2 часа)

Хипертиреоза (1 час). Хипотиреоза. (1 час)

Струма. тиреоидитиси, тумор и штитасте жлијезде. (2 часа)

26. Болести ПТЖ (2 часа). Болести надбубрежних жлезда. (2 часа).

Хирзутизам. Андрогенитални синдром. Болести гонада. (2 часа)

27. Дијабетес меллитус (етиологија, патогенеза). Клиника и дијагностика дијабетес-а. (2 часа)

Акутне и хроничне компликације дијабетес меллитус-а. (2 часа)

Лијечење дијабетес меллитус-а. (2 часа)

Болести бубрега и мокраћних путева

28.Дијагностика бубрежних болести. (2 часа)

Урођене аномалије уротракта (1 час)

Акутна бубрежна инсуфицијенција. (2 часа)
Хронична бубрежна инсуфицијенција. (2 часа)
Замјенска терапија бубрежне функције (основни принципи хемодијализе, перитонелане дијализе, трансплантације бубрега) (2 часа).
29. Гломерулске болести. (3 часа)
Тубоинтерстицијалне нефропатије. Инфекције уринарног тракта.(3 часа)
30. Ендемска и дијабетесна нефропатија.(1 час).
Васкуларне болести бубрега. (2 часа)
Нефролоитијаза (1 час)
Тумори бубрега (1 час).

Вјежбе

БОЛЕСТИ ОРГАНА ЗА ДИСАЊЕ

1. Упознавање са тестовима плућне функције (спирометрија, кривуља проток-волумен, тјелесна плетизма плетизмографија, одређвање. трансфер-фактора плућа, фармакодинамски тестови, гасне анализе у артеријској крви). (3 часа) .
Клиничка обрада и терапија болесника са бронхијалном астмом (2 часа), хронични бронхитисом (2 часа) и емфиземом плућа (2 часа)
2. Клиничка обрада и терапија болесника са запаљенским болестима органа за дисање (пнеумоније, апсцес плућа, брохиектазије. плеуритиси). (5 часова)
Клиничка обрада, контрола и терапија болесника са хроничном респираторном инсуфицијенцијом и декомпезацијом хроничног плућног срца.(4 часа) .
- 3.Обрада болесника са туморима бронха плеуре и медијастинума(клиничка слика, рендгенолошка испитивања, инвазивна дијагностика) и терапијске методе (5 часова)
- 4.ТБЦ плућа (упознавање са основама туберкулинских проба, БЦГ вакцинација, клиничка слика, дијагностика и терапија пацијената са ТБЦ плућа).(4 часова)
5. Клиничка обрада и лечење болесника са саркоидозом и плућним фиброзама(4 часова)

Болести срца и крвних судова

- 5.Дијагностичке методе у кардиологији (ЕКГ- интерпретација, ехо,...) (5 часова)
- 6.Клиничка обрада и терапија болесника. са разичитим облицима срчане инсуфицијенције (4 часова)
7. Клиничка обрада и терапија болесника са валвуларним срчаним манама.
дијагностика и терапија компликација у болесника са вјештачким срчаним валвулама. (6 часова)
8. Коронарна болест. Обрада и терапија болесника са стабилном и нестабилном ангином пекторис.Значај инвазивних и неинвазивних дијагностичких поступака код болесника са ангином пекторис(5 часова)
- 9.Коронарна болест. Обрада и терапија болесника са акутним инфарктом миокарда. (5 часова)
10. Клиничка обрада и терапија болесника са артеријском хипертензијом. Обрада болесника са болестима аорте.(5 часова)
11. Клиничка обрада и терапија болесника са поремећајима срчаног ритма.(6 часова)
12. Клиничка обрада, дијагностика и терапија болесника са кардиомиопатијама (4). Клиничка обрада болесника са перкардитисом (2). Клиничка обрада и терапија болесника са инфективним ендокардитисом. (2 часа)
13. Клиничка обрада и терапија болесника са акутним и хроничним плућним срцем (4).

Болести органа за варење

- 14.Упознавање са општим принципима дијагностике у гастроентерологији.
(2 часа)
Обрада и лијечење болесника са обољењима једњака.(3 часа)
Обрада болесника са акутним и хроничним гастритисом (2 часа)
- 15.Обрада и лијечење болесника са улкусном болешћу (2 часа) . Обрада болесника са туморима желуца и дуоденума. (2 часа)
Обрада и лијечење болесника са туморима танког и дебелог цријева(2 часа)
- 16.Обрада и лијечење болесника са инфламаторним болестима цријева (Кронова болест и улцерозни колитис)(2 часа)
Обрада и лијечење болесника са осталим болестима танког(целијајчна болест,...) и дебелог цријева (дивертиколоза,...) (2 часа)
Обрада и лијечење болесника са акутним и хроничним панкреатитисом (2 часа) и карциномом панкреаса (2 часа).

Болести јетре и жучних путева

17. Подјела жутица .Приказ, обрада и лијечење болесника са цирозом јетре. (2 часа)

	<p>Приказ, обарада и лијечење болесника са инсуфицијенцијом јетре. Јетрина кома и енцефалопатија (2 часа)</p> <p>Приказ болесника са хепатитисом (А, Б и Ц вирус).(2 часа)</p> <p>Токсични хепатитиси. Начин испољавања токсичног дејства лијекова: некроза, холестаза, фиброза, хиперсензитивност. клиничка слика. (2 часа)</p> <p>18.Приказ болесника са хроничним хепатитисом (2 часа). Аутоимуни хепатитиси (2 часа)</p> <p>Приказ, обарада и лијечење болесника са асцитесом (2 часа).</p> <p>Приказ, обарада и лијечење болесника са бенигним и малигним туморима јетре (2 часа).</p> <p>Примарни малигни тумори. Секундарни тумори јетре, Приказ болесника.</p> <p>Значај вођене биопсије. (2 часа)</p> <p>Приказ, обарада и лијечење болесника са калкулозом жучне кесе (2 часа).</p> <p>Клиничка слика тумора жучних путева и ампулске регије. Приказ болесника. Диференцијална дијагноза опструктивног иктеруса. (2 часа)</p> <p>Болести неправилне исхране и поремећаји метаболизма</p> <p>19. Израчунавање БМИ, Процена типа гојазности (андрогени, гиноидни).</p> <p>Процјена степена подхрањености, обрада болесника са анорексијом нервозом и булимијом. (2 часа)</p> <p>Обрада болесника са разним видовима хипогликемије, дијагностичке могућности одређивања природе хипогликемије. ургентно и хронично лијечење хипогликемије. Диференцијална дијагноза гликозурија. (2 часа)</p> <p>Дијагностика хиперлиппротеинемија. Одређивање типа хиперлиппротеинемија по Федрицксону. фрижидер тест, извођење и тумачење. Разликовање примарних од секундарних хиперлиппротеинемија. Дијете за поједине видове хиперлиппротеинемија. (2 часа)</p> <p>Алергијске и имунолошке болести</p> <p>20. Упознавање са тестовима ин виво (кожни тестови, дознопровакативни тестови, бронхопровакативни и ринопровакативни тестови). (2 часа)</p> <p>Основе дијагностике имунолошких болести (имунолошке анализе, тумачење резултата. Основе терапије имунолошких болести (2 часа)</p> <p>Клиничка обрада и терапија болесника са алергијским болестима изазваним инхалационим алергенима (алергијска бронхијална астма, алергијска бронхопулмонална аспергилоза, алергијски бронхиоалвеолитис, Лоффлеров синдром). (3 часа)</p> <p>Клиничка обрада и терапија болесника са алергијским болестима изазваним лијековима (посебан осврт на пеницилин и аспирин). Клиничка обрада болесника са алергијским болестима изазваним нутритивним алергенима (примарне и секундарне). (2 часа)</p> <p>Болести локомоторног система и системске болести везивног ткива</p> <p>21.Упознавање са клиничком сликом реуматоидног артритиса. клиничка обрада и лијечење болесника са реуматоидним артритисом. дијагноза ванзглобних манифестација. Евакуација синовијске течности и локална примена гликокортикоида. Контрола лијечења. (4 часа)</p> <p>Клиничка обрада и лијечење болесника са серонегативним артропатијама (анклозирајући спондилитис, Реитеров синдром, псоријазни артритис, ентеропатијске артропатије). (4 часа)</p> <p>Клиничка обрада и лијечење болесника са артрозом периферних зглобова. Клиничка обрада и лијечење болесника са цервикалним и лумбалним синдромом (4 часа)</p> <p>22.Клиничка обрада и лијечење метаболичких артропатија и инфекцијског артритиса.</p> <p>Анализе слновијске течности. Клиничка обрада и лијечење ванзглобног реуматизма. Упознавање са техником локалне инфилтрације са гликокортикоидима. (4 часа)</p> <p>Клиничка. обрада и лијечење системских болести везивног ткива (системски ертемски лупус, прогресивна системска склероза, полимиозитис,дерматомиозитис, полиартеритиси).</p> <p>Упознавање са значајем имуносеролошких тестова у дијагнози и праћењу болесника са системским болестима везивног ткива. (4 часа)</p> <p>Болести крви и крвотворних органа</p> <p>23. Клиничка обрада болесника са анемијом уз микроскопску дијагностику. (4 часа)</p> <p>Клиничка обрада болесника са наследном и стеченом анемијом уз микроскопски рад и упознавање са тестовима за дијагностику. (4 часа)</p> <p>Клиничка обрада болесника са хроничним мијелопролиферативним болестима уз микроскопску дијагностику и упознавање са цитогенетским анализама неопходним за дијагностику. (4 часа)</p> <p>24. Клиничка обрада болесника са акутним леукемијама. лијечење и микроскопска дијагностика. (4 часа)</p> <p>Клиничка обрада болесника са малигним лимфомима, мултиплим мијеломом и хроничном лимфатичном леукемијом уз микроскопски рад за њихово доказивање. (5 часа)</p> <p>Клиничка обрада болесника са хеморагијским синдромима уз упознавање са тестовима хемостазе</p>
--	---

неопходним за њихову дијагностику. (4 часа)			
Болести жлијезда са унутрашњим лучењем 25. Упознавање са општим принципима дијагностике у ендокринологији, специфичности анамнезе и физичког прегледа. Посебности лабораторијских и других дијагностичких метода. Принципи динамских тестова у испитивању ендокриних функција. (2 часа) Клиничка обрада, дијагностика и лијечење болесника са поремећеном хипоталамусно - хипофизном функцијом. Тумори хипофизе. Инсипидни дијабетес.Хипопитуитаризам. Принципи супституцијске терапије. (4 часа) Клиничка обрада, дијагностички поступци и лијечење обољелих од штитасте жлијезде. Посебна обрада болесника са Гравес-Баседовљевог болешћу. (3 часа) 26. Струме. Посебна обрада нодусних струма. Диференцијална дијагноза нодусних струма. Тиреоидитиси. Малигни тумори штитасте жлијезде. (3 часа) Клиничка обрада, дијагностика и лијечење обољелих од болести паратиреоидних жлијезда (2 часа) Клиничка обрада, дијагностика и лијечење обољелих од повишене и снижене функције коре надбубрежних жлијезда. Посебна обрада болесника са Кушинговим синдромом и Адисоновом болешћу. (3 часа) Клиничка обрада болесника, диференцијална дијагноза и могућности лијечења гонадних поремећаја. посебна обрада синдрома полицистичних оваријума, Турнеровог и Клинефелтеровог синдрома. (2 часа) 27. Клиничка обрада, дијагноза и лијечење инсулин-зависног и инсулин-независног дијабетеса. принципи дијеталне исхране. (5 часа) Обрада или приказ болесника са акутним компликацијама дијабетеса. клиничка обрада болесника са хроничним компликацијама дијабетеса. (5 часа) Клиничка обрада, диференцијална дијагноза и лијечење метаболичких болести костију. Поремећај раста и развоја. (3 часа)			
Болести бубрега и мокраћних путева 28. Дијагностика болести уринарног система (3 часа) Клиничка обрада и лијечење болесника са акутном бубрежном инсуфицијенијом (диференцијална дијагноза.пререналне, реналне и постреналне АБИ). (3 часа) 29. Клиничка обрада и лијечење болесника са хроничном бубрежном инсуфицијенцијом (3 часа)Упознавање са хемодијализом, перитонеалном дијализом и трансплантацијом бубрега (3 часа) Клиничка обрада болесника са гломерулским болестима са посебним акцентом на диференцијалну дијагнозу и лијечење примарних и секундарних гломерулских болести. (4 часа) Клиничка обрада и лијечење болесника са тубулоинтерстицијским болестима, инфекцијеуринарног тракта. (3 часа) 30. Клиничка обрада и лијечење болесника са васкуларним болестима бубрега. (2 часа) Клиничка обрада болесника са туморима уринарног система Рад у нефролошкој амбуланти, ехо кабинету и нефролошкомсаветовалишту за пацијенте оболеле од дијабетеса и артеријске хипертензије (2 часа)			
Обавезна литература :			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
ПМ. Сеферовић, Н. Лалић, Д.Мицић	Интерна медицина, Медицински факултет Универзитета у Београду	2021.	
Д. Манојловић	Интерна медицина, Медицински факултет Универзитета у Београду	2003.и допуње на издања	
Д. Манојловић	Интерна пропедевтика, Медицински факултет Универзитета у Београду	2009.	
<i>Dale Dubin</i>	Брза интерпретација ЕКГ-а, Бард-фин, Романов	2003.	
<i>Malcolm S. Thaler</i>	<i>EKG, Data Status</i>	2009	
Допунска литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
<i>Kasper, Fasuci</i>	<i>Harrison</i> -ови принципи интерне медицине, 19.издање, превод на српски	2021.	
С. Илић	Практична електрокардиографија, Галаксија, Ниш	2012.	
Р. Антић	Интерна пропедевтика и физичка дијагностика, <i>Data status</i>	2008.	
Обавезе, облици провјере знања и	Врста евалуације рада студента	Бодови	Проценат
	Предиспитне обавезе		

оцјењивање	присуство предавањима/ вјежбама	10	10%
	семинарски рад	5	5%
	колоквијум ЕКГ	15	15%
	тест	20	20%
	Завршни испит		
	практични дио испита (анализа ЕКГ-а и РТГ-а, анамнеза и физикални преглед- дијагноза, диференцијална дијагноза	20	20%
	Усмени дио испита	30	30%
УКУПНО		100	100 %
Датум овјере	15.09.2020.год; 17.06.2024.год		

* користећи опцију инсерт мод унијети онолико редова колико је потребно